

impositio fortasse non constituat in Latinis Ecclesiis totalem & adequatam Ordinem Ecclesiasticorum materiam, eo quod ab aliquot retro sæculis visum sit Romanæ Ecclesiæ aliud quid materiale adungere, traditionem scilicet instrumentorum, quæ juxta ipsius mentem ac institutum, vel sit de materia essentiam constituen- te, vel concurrat ut conditio sine qua non; proinde- que necessaria sit ad Sacramenti si non essentiam, saltem ad ejusdem existentiam, pro illa quam Christus Ecclesiæ indulget circa rem Sacramentariam potestate.

8. Ista vero, quam dixi, Ecclesiæ potestas indulta & concessa in tribus potissimum Sacramentis conspicua est. In Ordine quidem, ut jam differimus. In Pœnitentia etiam, in qua restringitur per Ecclesiæ illa definita potestas pœnitentes absolvendi, quæ in ordinatione Presbyterorum confertur super ipsa hominum peccata, quæ sunt pœnitentiæ Sacramentalis subjecta materia. Neque rationi a pœnitentiæ deductæ sufficienter occurrens, si dicas, in ordinatione non conferri absolvendi potestatem, nisi solum in actu primo; sed in actu demum secundo conferri ab Episcopis, dum jam ordinatis Presbyteris subditos attribuunt, in quos illam exercere auctoritatem ac jurisdictionem possint ligandi ac solvendi, quam in sui ordinatione receperunt. Hæc nihilo fecius urget argumenti vis in ipsi Episcopis & Parochis, qui licet subditos manuscantur in sola ad propriam Ecclesiæ additione, adhuc tamen Ecclesiæ ipsa post illam ad singulares Ecclesias additionem restringit, aut suspendit eandem in propriis eorum subditos jurisdictionem, ut neque Episcopus valeat proprios subditos solvere a censuris & peccatis, quos supremum Ecclesiæ tribunal sibi reservaverit. Nec minus perspicua est in matrimonii Sacramento illa in re Sacramentaria Ecclesiæ a Christo attributa potestas; cum enim Sacramenti hujus materia divinitus constituta, sit mutus legitimusque partium consensus, certo constat apud omnes Catholicos, Ecclesiæ posse pro suo prudenti arbitrio edicere, ut consensus, qui olim sufficiebat ad hoc Sacramentum, deinceps minime sufficiat, & ex adverso disponere posse, ut deinceps sufficiat consensus ille, qui ante hæc non erat sufficiens: verum enim vero ante Tridentinum decretum clandestinus partium consensus sufficiens erat ad hoc Sacramentum, jam vero non sufficit. Atque ex supposito, in multis circumstantiis non sufficiebat olim partium consensus, qui non sufficit remotis pristinis impedimentis. Generalia enim Concilia Lateranense quartum sub Innocentio III. & Tridentinum multa graduum olim prohibitorum impedimenta dirimentia cognationis & affinitatis, qua carnalis, qua spiritalis, ademerunt; adeo ut mutus, qui antea invalidus fuerat & irritus consensus, jam sit ratus & validus ad nuptias.

Circa memoratas ordinationum difficultates ex rituum diversitate ortas, egregie disputant Cardinalis de Lugo disp. 2. de Sacram. in gen. lect. 5. num. 85. & seqq. Becanus p. 3. de sacram. Ordin. qu. 4. Inter Gallicanos Hugo Menardus, & Joannes Morinus. Atque inter præstantissimos Sorbonici Collegii Professores, Halterius, Gamachaus, & Ysambertus.

CONCILIIUM CARTHAGINENSE V.

Anno Christi 398.

1. Concilium istud eodem anno Carthagine in- itum fuit, quo præcedens; & quamvis aliquot mensibus istud, quod quintum dicitur, antecesserit alteram Synodum, quæ quarta nuncupari solet Carthaginensis; rectius tamen istud, in quo jam versamur, Concilium dici debet quartum; illi vero, quod supra immediate discussimus, quinti potius denominatio convenit. Istud enim, quod jam tractamus, mense Maio absolutum est, esseque provinciale trium & septuaginta Episcoporum; illud vero alterum, quod generale nuncupat Augustinus, fuit ducentorum quatuordecim Episcoporum, sexto idus Novembris ejusdem anni celebratum 398. Utrique præfedit Aurelius Carthaginensis, Arcadio & Honorio Imperatoribus, Anastasio Romano Pontifice.

Can. I. Nulla ad testimonium dicendum Ecclesiasticum cuiuslibet persona pulsatur, hoc est citetur.

2. Can. II. Præterea cum de quorundam Clericorum, quamvis erga uxores proprias, incontinentia referretur, placuit Episcopos & Presbyteros & Diaconos secundum priora statuta etiam ab uxoribus continere. Quod nisi fecerint, ab Ecclesiastico removeantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi; sed secundum uniuscujusque Ecclesiæ consuetudinem observari debere. Videndus Nicænus can. 3. cum ibi annotatis.

Can. V. Placuit, ut nemini sit facultas, relicta principali Ecclesiæ, ad aliquam Ecclesiam in diocesi constitutam se conferre, vel in re propria divitius quam oportet constitutum, curam vel frequentationem propria Cathedra negligere: 7. qu. i. c. placuit ut nemini.

Huic canoni Episcopi contraveniunt, qui non solum relicta Cathedrali ad aliam diocesis Ecclesiam diver- tunt, ibique longas moras neunt: sed quod deterius est, magna parte anni ruri versantur ac deliciaunt, se- que proprietarum ovium usus subducunt, ut inerti otio fruuantur.

3. Can. IV. Placuit de infantibus, quoties non inveniantur certissimi testes, qui eos baptizatos esse sine dubitatione referant, neque ipsi sunt per ætatem idonei de traditis sibi Sacramentis respondere, absque scrupulo eos esse baptizandos, ne ista trepidatio eos faciat Sacramentorum purgatione privari. Hinc enim Legati Maurorum fratres nostri consulerunt, quia multos tales a Barbaris redimunt. Similiter de Ecclesiis, quoties super earum consecratione hæsitatur, agendum est, id est, ut sine ulla trepidatione consecrentur.

Habetur de consecr. dist. 4. c. placuit de infantibus. Et in Concilio Africano can. 39. Simile dicitur in Synodo Quinifexta can. 84. Hoc ipsum constanter definiit Gregorius Papa Magnus lib. 12. epist. 31. his verbis: Hoc rite tenere debetis, quod & nos ab antecessoribus nostris tradidimus accipimus; ut quoties tam de baptismo aliquorum, quam de confirmatione, quam de Ecclesiæ consecratione dubitatio habetur; & nec scriptis, neque testibus certa ratio habetur; ut baptizentur tales, vel confirmantur, vel Ecclesiæ consecrentur: ne talis dubitatio fidelibus ruina fiat, quoniam non monstratur iteratum, quod certis indicibus non ostenditur rite peractum. Hæc vobis tenere & mandare docemus, &c. Raimundus Decretalium sub Gregorio Papa nono compilator, hæc eadem extendit ad ordinationes sacras, sic dicens lib. 3. summa, tit. de ætat. ordinand. §. 1. Regulariter tenent, quod in huiusmodi, de quibus non constat, quod sint de essentia, vel non, invenitur tamen, quod debent fieri, intelligas omnia esse de essentia. Unde si aliquid tale, de quo dubitatur, utrum sit de substantia, vel non, fuerit omisum, potest ordinatio iterari: non enim intelligitur iteratum, quod nescitur esse factum dist. 86. cap. Presbyteri. Et de consecr. dist. 1. c. solemnitates. In istiusmodi eventibus provide adhibenda est clausula, quam præscribit capit. 2. de baptismo: Si baptizatus es, non te baptizo: sed si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine, &c.

4. Can. VII. Placuit, ut dies venerabilis Pasche formatarum subscriptione omnibus intimeretur.

De consecr. dist. 3. c. placuit, ut dies venerabilis; & Concil. African. c. 41. Litterarum formatarum seu canonicarum rationem Atticus Constantinopolis Episcopus tradidit in Appendice, quæ inferi solet post Synodum Chalcedonensem. De litteris formatis Dissertationem nostram 7. revise superius post historiam secundi sæculi, quo loco de Paschalibus etiam formatis satis superque tractatum est.

5. Can. IX. Ab Imperatoribus visum univærsis est postulandum, propter afflictionem pauperum, quorum molestiis sine intermissione fatigatur Ecclesiæ, ut defensores eis adversus potentias divinum cum Episcoporum provisione delegentur.

Præclare Ambrosius Ecclesiæ sacros ministros sic exhortatur, lib. 2. offic. cap. 29. Egregie hinc vestrum civescitis ministerium, si suscepta impressio potentis, quam vel vidua vel orphanus tolerare non queant, Ecclesiæ subsidio cobeatur; si ostendatis plus apud vos mandatum Domini, quam divitis valere gratiam. Meministis etiam, quoties adversus regales impetus pro viduarum, immo omnium deopostis, certamen suscepimus. Et utique huius rei testes locupletes sunt duæ illæ ad Maximum Imperii invalorem, rogatu Justina Imperatricis viduæ pro ejus filio Valentiniano juniore puerilis ætatis, susceptæ ab Ambrosio difficillimæ legationes, quas idem enarrat epist. 27. indignantique tyranno respondit: Gloriosum mihi est, hoc pro salute pupilli Imperatoris. Quos enim Episcopi magis quam pupillos tueri debemus?

6. Can. XI. Vetat Presbyteris, & Diaconis lapsis publicam pœnitentiam dare, aut manus eis ut pœnitentibus imponere. Invisæ supra Carthaginensis Concilii IV. can. 68. cum subjectis nostris scholii.

Can. XIII. Item placuit, ut si quis de alterius monasterio

Concilium Carthaginense V. anni 398.

sterio receptum, vel ad clericatum promovere voluerit, vel in suo monasterio majorem monasterium constituerit; Episcopus, qui hoc fecerit, a ceterorum communione se- junctus, sue tantum plebis communionem contentus sit: & illo neque clericus neque presbiteri perferret.

Cap. si quis de alterius, dist. 58. & Conc. Africanum can. 47. Perquirito infra Concilium Arelatenfe tertium sub Ravennio, in causa Theodori Forojulienfis Episcopi, & Faustii Abbatis Lerinenfis, in quo jura Episcopi & jura Abbatis discutuntur.

7. Can. XIV. Jubet ab Episcopis altaria everti, quæ passim per vias aut agros constituta sunt, in quibus

nullum corpus aut reliquæ Martyrum condita probantur, c. placuit ut altaria, de consecr. dist. 1. & Concil. Afric. c. 50.

Can. XV. Item placuit ab Imperatoribus gloriosissimis part, ut reliquæ idololatricæ non solum in simulacris sed in quibuscumque locis, vel in lucis, vel arboribus, omnimode deleantur.

Aurelius Episcopus Ecclesiæ Carthaginis supra comprehensis in nostro Concilio statutis subscripsit. Similiter septuaginta duo Episcopi subscripserunt.

ECCLESIAE QUINTI SÆCULI HISTORICA SYNOPSIS.

1. Uspicatissimum quinto Sæculo dabit exordium Concilium Toletanum primum, anno quadragesimo cel- bratum, quo præcedens definit, novumque Sæculum aperitur. Illo Concilio provisum est, ne Priscilianitarum hæresis ulterius quasi cancer exitialis ferperet. Romanus tunc temporis Episcopus erat Anastasius, qui Siricio Pa- pæ successit legitima electione fuerat anno 398. Impe- rium vero Romanum duas in partes dispersit, duo regerant Theodosius Magni liberi, Arcadius in Oriente, Honorius in Occidente. Arcadius natu major, Eudo- xiam statim a patris obitu nuptum duxit Eutropii consilio, meruentis ne Rufini æmuli sui filiam sumeret uxorem. Moriens Theodosius, prospiciensque filiorum juvenilli & inexpertæ ætati, simulque publicæ rei incol- lumitati, duos selegerat duces prudentia & auctoritate præcellentes, quorum ductu & consiliis utrumque re- geretur imperium, Stiliconem, qui rebus Occidentis, & Rufinum, qui Orientis rebus præesset: sed tam pru- dens consilium infaustus sortitus est exitus ducis utrius- que immensa præcipitæ ambitione, mutuaque invi- dia, quæ inter eos exarsit. Uterque enim occulta fo- dera in alterius æmuli perniciem cum barbaris gentibus inivit, eosque ad lacerandum Imperium accivit, uter- que bellum diuturnum studiose cum eis propagavit, at- que ut se necessarium Imperio exhiberet, propriamque potestatem armis & exercitibus fretus firmius stabiliret, levibus dimicationibus exiguisque contentus victoriis, cum posset eos ad internecionem cadere, barbaros in regionibus Imperii consistere atque hostiliter prædari, non solum permisit, sed etiam occulte fuisse, & clam opibus adjuvit, ne bellum propriæ necessarium ambicio- ni desineret, seque adversus æmulum armis præmuniret, eumque, quantum fieri posset, debilitaret ac disper- deret. Stilico utriusque Imperii præfecturæ avidus, in- tendensque sensum sibi filiòque Bucherio munire ad imperium, postquam ingentem sibi gloriam comparavit per insignem de Radagaiso Gothorum rege victo- riam, qui in Italiam quam subjugare destinabat, cum ducentis hominum millibus, ut Orosius & Marcellinus produnt, horrenda clade & vastitate irruerat. Stilico infestam sibi Honorique Imperio tantam multitudinem Fesulanis montibus intercepto omni commeatu, inter locorum angustias conclusam, admirabili felicitate, abs- que ulla suorum iactura, internecione prostigavit, du- centumque captum interemit anno 405.

2. Stilico successu isto superbiens professionem in Orientem parat, devincto sibi Gaina Gothici generis duce. Verumtamen ut Stiliconem a se propuleret Rufinus, aditus Græciæ armis occupat, simulque Alaricum Gothorum regem ad Italiam expeditionem adversus Sti- liconem ad Arcadium. Inter has rerum turbas Gainas, quem Stilico ad Arcadium species quidem tuenda Græciæ cum Gothicis copiis miserat, quam tunc Alaricus cum suis, quorum Rex erat, Gothiæ sede populabatur, factionem molitur militum adversus Rufinum, qui tandem ab il- liceps obtruncatus est. Huius cum Stilicone consilii parti- ceps quoque fuerat Eutropius eunuchus, qui sublato Rufino nimiam Stiliconis potentiam reformidans, Gil- donem Comitem Africæ dudum ab Theodosio Augusto præfectum, sibi foedere devinxit: adversus quem Stilico Marsephem misit, qui exigua manu victum Gildonem ad necem compulsi anno 398. Sed post Africanum vi- ctorem reversum in Italiam Marsephem ingratus & perfidus Stilico per suos de ponte in profluentem præ- cipitavit.

3. Anno insequente, qui fuit 399. Consulibus Man- lio Theodoro & Eutropio eunuchò, Gainas contra Im-

peratorem Arcadium cum Tribigildo hac arte conspirat, ut Tribigildus palam rebellaret, Gainas vero dux belli ab Arcadio adversus rebellantem electus rem ex utrius- que conspiratoris opportunitate gereret. Eodem pariter anno Eutropius Gainæ artibus in suspitionem nec sine causa adductus, nondum finito sui Consulatus anno interemptus est, ejusque damnatum ac de factis publicis obliteratum est nomen.

4. Gainas prosperis successibus in superbie culmen elatus rursus in Arcadium conspirat. Admotis enim Chalcedone barbaricis copiis e regione regie civitatis, Imperatorem postulat ad se in colloquium venire femotis omnibus arbitris. Fide ultro citroque data Gainam convenit Arcadius. Cui ille insolenti audacia petiit si- bi dedi tria illustrissima Imperii capita ex ordine Sena- torio Aurelianum Consulem, Saturninum Consulem, & Joannem, qui erat Imperatori a secretis: præterea- que intra regiam civitatem templum aliquod concedi pro se suisque militibus, ceterisque Arianam religionem profitentibus. Hæc præmittebat futuræ quam sibi proposuerat, totius Imperii invasionis primordia truce- lentissimum barbarus. Has adeo immanes conditiones acci- pere & polliceri compulsius est Arcadius, futurus, si ab- nueret, sub armati Gainæ potestate. Tres vero Proce- res viri lubenti animo ad Gainam processerunt, parati quodvis pro Imperii incolumitate pati, & pro salute Principis. Dux vero perduellis horum magnanimitate pudæfactus solo illos exilio damnavit. Joannes vero Chrysostomus Constantinopolis Episcopus admirabili constan- tia Imperatori protestatus est, nunquam se permissu- rum, ut veri cultores Christi Basilica depellantur Chri- sto consecrata, ut eorum in locum introducuntur hæ- retici Christum quotidie blasphemantes. Si vero Arca- dius vereatur, quæ barbaro pollicitatus fuit, retracta- re, se ipsum quicumque discrimini petiit exponi, atque ad colloquium cum Gaina venire, ut solus quodcumque periculum suscipiat. Admissa est Joannis petiti- o; atque præfente Arcadio Gainam affatus est: Ecclesiæ non Im- peratoris, sed Episcopi subesse potestati, neque se per- missurum ejus rei executionem, quam indebitè, & con- tra jus omne promiserat Imperator. Si velit Gainas ejusque milites cultum DEO deferre, patere omnia Ca- tholicorum in urbe templa, ut Christum in eis catho- lico ritu veneretur quicumque volet. Cumque Gainas insistere templum sibi concedi in præmium & remu- nationem insignium officiorum, quibus Imperium Ro- manum demeruerat, regessit in oppositum sanctus Epi- scopus, ipsum ingenti mercede fuisse remuneratum me- rita excedente, quæ jactabat; quippe qui ex gregario milite in eum dignitatis & potentie gradum proventus esset, quo nemo alius ascenderat. His monitis tandem cessit Gainas, virtutem admiratus Antistitis. Dux tamen ille perfidus nunquam res novas moliri desistit, ut Im- perio, quod sibi usurparet, Arcadium dejiceret, cujus vitæ incessanter insidiabatur, introductis intra urbem Imperialem militibus Gothiis, eductisque indidem Ro- manis militibus, quas procul in diversas stationes & præ- sidia disperferat. Ejus tamen perversos conatus Deus elusit, adeo ut Constantinopolitani cives arreptis armis quamplurimos Gothos trucidarint, magnamque illorum partem, qui in hac rerum suarum desperatione ad tem- plum conferunt, ut loci religione tuti essent, accurre- rant, injectis ex diruto tecto flammis combusserint. Eo- demque fere tempore dux Fravita, tametsi Gothus, sed fidei Arcadio præfite observantissimus, eductis copiis, Gainam omnia ferro & igni vastantem insequutus multis cladi- bus affectit, collatisque demum signis in fugam compulsi: ultimaque demum acie novam perduellium stragem edidit: inter quos Gainas ipse strenue dimicans corruit.